

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
3.Bf.140/2020/11.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, 2021. január 13. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés bűntettének kísérlete miatt Vádlott ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2020. május 29. napján kihirdetett 31.B.1504/2019/31. számú ítéletét megváltoztatja:

Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatalánál Bj.10/2020. számú bűnjeljegyzéken 10. tételszám alatt nyilvántartott kés elkobzását mellőzi, azt a lefoglalás megszüntetése mellett Vádlott részére kiadni rendeli.

Az állam által viselt bűnügyi költség összege helyesen 689 917.- (azaz hatszáznyolcvankilencezer-kilencszáztizenhét) forint.

Az ítélet bevezető részéből az előkészítő ülés határnapjának feltüntetését mellőzi.

Vádlott által letartóztatásban töltött idő utolsó napja 2020. május 29.

A másodfokú bíróság a kártalanítás lehetőségére vonatkozó tájékoztatást akként egészíti ki és pontosítja, hogy kártalanítás jár a letartóztatásért, valamint az elrendelését megelőzően elrendelt őrizetért, ha a bíróság a terheltet jogerősen felmentette.

A kártalanítási igény a kártalanítást igénylő választása szerint egyszerűsített kártalanítási eljárásban vagy kártalanítási perben érvényesíthető. A kártalanítási igény fizetési meghagyásos eljárásban nem érvényesíthető.

A kártalanítási igényt az állammal szemben kell érvényesíteni.

A kártalanítást igénylő a kártalanítást megalapozó határozat vele történő közlésétől számított egy éven belül érvényesítheti a kártalanítási igényét. E határidő elmulasztása jogvesztő.

A másodfokú eljárásban kirendelt védői díj címén összesen 22.860.- (huszonkettőezer-nyolcszázhatvan) forint bűnügyi költség merült fel, amelyet az állam visel.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

- [1] A Fővárosi Törvényszék 2020. május 29. napján kihirdetett 31.B.1504/2019/31. számú ítéletével vádlottat felmentette a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő emberölés bűntettének kísérlete miatt emelt vád alól, rendelkezett a bűnjelekről, valamint az eljárás során

felmerült bűnügyi költség viseléséről. Tájékoztatta a vádlottat a kártalanítási igény előterjesztésének lehetőségéről.

- [2] Az ítélet ellen az ügyész jelentett be fellebbezést a vádlott bűnösségének megállapítása és büntetés kiszabása érdekében, míg a vádlott és védője tudomásul vette azt.
- [3] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség Bf.5998/2019/8. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta. Kifejtette, hogy a felülbírálat terjedelme a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése értelmében teljes. A törvényszék a büntetőeljárást a hatályos eljárási törvény rendelkezéseinek megfelelően folytatta le, ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett, megvizsgált minden olyan bizonyítékot, amelynek érdemi jelentősége volt a vád tárgyává tett bűncselekmény tárgyában történő megalapozott döntéshez. A megállapított tényállás túlnyomórészt mentes a Be. 592. § (2) bekezdésben foglalt megalapozatlansági okoktól, azt azonban iratellenesen tartalmazza, hogy a vádlott szobájának ajtaja a sértett rúgásainak hatására nyílt ki, mert nem áll rendelkezésre az erre vonatkozó elkövetői állítást alátámasztó bizonyíték.
- [4] A sértett határozottan állította, hogy miután a vádlott ajtaját kívülről rugdosta, azt belülről nyitották ki, kés volt a vádlott kezében, aki szűrő mozdulatot tett felé, őt a szűrés a folyosón érte. A nyomszakértői vélemény csupán annyit igazol, hogy a sértett cipőlenyomatát őrizte meg a vádlott szobájának bejárati ajtaja, míg azon Tanú1ét nem lehetett azonosítani. Mindez önmagában nem teszi elfogadhatatlanná Tanú2 és Tanú1 tanúk azon vallomását, hogy a sértett által végrehajtott rúgásokkor az ajtó még nem sérült meg, illetőleg nem olyan módon, hogy az a kinyílását eredményezte volna. Csupán az ajtó külső borításán volt sérülés, a zárszerkezet sértetlen állapotban volt.
- [5] A rendelkezésre álló vallomások, így Tanú3, Tanú1, Tanú2, Tanú4 tanúk vallomásai alapján azt lehet megállapítani, hogy az ajtó nem a sértett rúgásától közvetlenül, a hanghatással egy időben, hanem egy kis idő (fél, egy perc) elteltével nyílt ki. Ez a tény a vádlott által hangoztatott jogos védelmi helyzet meglétét eleve kizárja, különös tekintettel arra is, hogy az általa előadott tevőlegességet - a szobán belül egy lendületből leadott szűrást ismert el, ami azonnal eltalálta a sértettet - az elsőfokú bíróság sem fogadta el, mert nem egy, hanem két szűrást állapított meg a sértett irányába, másrészt az elkövetés helyét nem a szobán belülre tette. A vádlott vallomásából a törvényszék az ajtó kinyílására vonatkozó állítást elfogadta, ennek okára azonban indokolásában magyarázatot nem adott.
- [6] A fentiek alapján részlegesen megalapozatlanná teszi az ítélet tényállását az a megállapítás, hogy a sértett rúgásai hatására a vádlott szobájának ajtaja kinyílt. Ehelyett az az iratszerű, hogy utolsó rúgás után rövid idő elteltével a vádlott kinyitotta a bejárati ajtót és a magához vett késsel az ajtóban álló sértett felé szúrt, majd azt még egyszer ismételve már el is találta a hátráló sértettet. E kiigazítással a tényállás a másodfokú eljárásban irányadónak tekintendő.
- [7] Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének csaknem teljeskörűen eleget tett, az egyes bizonyítékok tartalmát kellő részletességgel értékelte, azokat azonban nem maradéktalanul egymással összevetve vizsgálta. A tényállás alapját az ítélet 4. oldal 6. bekezdésében kifejtett bizonyítékok tartalma képezte, amelyekből a fentiek szerinti helyes logikával okszerű következtetést lehet levonni a vád tárgyává tett bűncselekmény vonatkozásában a vádlott bűnösségére.
- [8] A vádiratban meghatározott minősítésű bűncselekmény elkövetéséért a vádlottal szemben az ott megjelölt joghátrányokat indokolt kiszabni, melynek során enyhítő körülmény a cselekmény kísérleti szakban maradása, míg súlyosító a vádlott büntetett előélete, ezen belül is az, hogy korábban élet- testi épség elleni bűncselekményekért már volt büntetve.
- [9] Mindezek alapján indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék ítéletét változtassa meg, a vádlottat mondja ki bűnösnek a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző emberölés büntetnének kísérletében, amiért őt határozott ideig tartó, börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre és közügyektől eltiltás mellékbüntetésre ítélje. Állapítsa meg, hogy a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható legkorábban

feltételes szabadságra, számítsa be a vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt a büntetés tartamába, valamint kötelezze a vádlottat az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére. Egyebekben hagyja helyben az elsőfokú ítéletet.

- [10] A másodfokú nyilvános ülésen az ügyész a fellebbezésben írtakat fenntartotta. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás túlnyomórészt megalapozott, azonban iratellenesen tartalmazza azt, hogy a vádlott szobájának ajtaja a sértett rúgásainak hatására nyílt ki, mert az erre vonatkozó elkövetői állítást alátámasztó bizonyíték nem áll rendelkezésre. Az iratok alapján a tényállás hiánytalan megállapítására lehetőség van, így indítványozta a tényállás megváltoztatását az írásbeli indítványban foglaltakkal egyezően. A kiigazítással a tényállás a másodfokú eljárásban irányadónak tekinthető, melynek alapján okszerű következtetést lehet levonni a vádlott bűnösségére a vádirat szerinti minősítésnek megfelelő bűncselekményben. Ennek megfelelően indítványozta a vádlott bűnösségének kimondását a Btk. 160. § (1) bekezdésében meghatározott emberölés bűntettének kísérletében, valamint büntetés kiszabását a vádlottal szemben.
- [11] A védő a nyilvános ülésen perbeszédében kifejtette, hogy a vádlott bűnössége a vádirat szerinti bűncselekményben nem állapítható meg, ezért felmentése indokolt. A vádlott védekezését az eljárás során cáfolni nem lehetett, nyilatkozatait alátámasztották a tanúk vallomásai. A sértett agresszív magatartását a tanúk is megerősítették, akik egybehangzóan állították, hogy a sértett volt az agresszív. A sértett a saját bevallása szerint is rugdosta a vádlott ajtaját. A vádlott ennek következtében veszélyben érezte magát, fenyegető támadásként élte ezt meg, erre tekintettel a védekezéshez való jog megillette. Az ajtó másik oldalán a sértett és barátai voltak, a szobába belépő sértett ökölütésre lendítette a kezét, a vádlott ekkor szúrt. Az eljárás elől nem szökött el, beismerő vallomást tett a rendőrségen. Indítványozta, hogy mindezekre tekintettel az ítéletábra hagyja helyben az elsőfokú bíróság ítéletét.
- [12] A vádlott felszólalásában hangsúlyozta, hogy minden úgy történt, ahogyan azt a védő perbeszédében elmondta, az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.
- [13] A bejelentett ügyészi fellebbezés az alábbi eredményre vezetett.
- [14] A másodfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott ítéletet a Be. 590. § (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.
- [15] A felülbírálat - a felmentett vádlott bűnösségének megállapítására irányuló fellebbezésre tekintettel - teljeskörű, a Be. 590. § (2) bekezdés alapján kiterjedt az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, az indokolás helyességére és arra is, hogy az elsőfokú eljárásban sérelem nélkül érvényesültek-e az eljárási szabályok. Ennek eredményeként az ítéletábra azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a perrendi szabályokat, köztük a telekommunikációs eszköz használatára vonatkozó eljárási szabályokat betartva folytatta le. Nem sérültek a bizonyítás törvényességével kapcsolatos előírások, a vádlott és a tanúk figyelmeztetése törvényes volt, az arra adott válaszokat a jegyzőkönyvekben megfelelően rögzítették. Az elsőfokú bíróság az eljárási szabályoknak megfelelően ismertette mindazokat az okirati bizonyítékokat, amelyek az ügy eldöntése szempontjából releváns adatokat tartalmaznak.
- [16] A másodfokú bíróság álláspontja szerint az ügy érdemi elbírálásának eljárásjogi akadálya nem volt, ilyenre a felek sem hivatkoztak.
- [17] A törvényszék a bizonyítási eljárás során ügyfelderítési kötelezettségnek eleget tett, a tényállás alapos és hiánytalan felderítése érdekében a szükséges és lehetséges bizonyítási eljárást lefolytatta. Ennek keretében tanúként hallgatta ki Tanú3 sértettet, valamint Tanú2t, Tanú4t, Tanú1t, akikkel a vádlott együtt töltötte az estét. A Be. 527. § (2) bekezdés b) pontja alapján - miután a tanúk vallomása szükséges volt a bizonyításhoz, de a tanúk tárgyaláson történő kihallgatása nem volt indokolt, azt a bíróság sem tartotta szükségesnek, és az ügyész, a vádlott vagy a védő sem indítványozta - NN3 tanú, Tanú5, Tanú6, Tanú7, Tanú8, Tanú9, Tanú10, Tanú11 tanúk nyomozati vallomását azok ismertetésével tette a tárgyalás anyagává. A helyszíni szemle jegyzőkönyvét, a szemle során készült fényképfelvételeket, a nyomszakértői véleményt, a vádlott elfogásáról készült

rendőri jelentést a tárgyaláson az eljárási szabályoknak megfelelően ismertette. Tanú3 sérüléseivel kapcsolatos megállapításokat az igazságügyi orvosszakértői vélemény, a sértett gyógykezeléséről szóló dokumentumok, valamint igazságügyi szakértő tárgyaláson tett nyilatkozata alapján állapította meg.

- [18] A személyi körülmények körében rögzítetteket az ítélet tábla a másodfokú nyilvános ülésen tett terhelti nyilatkozat alapján a Be. 599. § (2) bekezdés b) pontjára figyelemmel annyiban pontosítja, hogy a vádlott jelenleg a CÉG alkalmazásában festőként dolgozik, havi jövedelme bruttó 220 000 Ft, melyből 120 000 Ft-ot fizet bérletre.
- [19] Nem osztotta a másodfokú bíróság az ügyészségnek az ítéleti tényállás - a vádlott szobaajtájának kinyitására vonatkozó - részbeni megalapozatlanságára történt hivatkozását.
- [20] Vádlott első kihallgatásától kezdve (2018. december 22., nyom. iratok 857 - 865. oldal) azzal védekezett, hogy amikor a szobájába visszatért, az őt követő Tanú3 szobája ajtajába több alkalommal belerúgott olyan erővel, hogy az ajtó attól beszakadt. Nem tudta az ajtót belülről tartani, az a rúgások hatására kinyílt. Az ajtó kinyitására vonatkozó vallomását lényegét tekintve a későbbiekben is megismételte. Tanú3 sértett nyomozás során tett második vallomásában (2019. február 7.) maga is elismerte, hogy belerúgott a vádlott szobájának ajtajába, azonban állítása szerint ennek hatására az ajtó nem nyílt ki, azt fogta a zár, viszont az ajtó lapja - ami egyébként korábban sértetlen volt - beszakadt. Arra nem emlékezett, hogy hányszor rúgott az ajtóba, de vallomása szerint is biztosan többször (nyom. iratok 92. oldal 6. bekezdés). Emlékezete szerint a rúgásokat követően egyszer csak kinyílt az ajtó (92. oldal 10. bekezdés 1. mondat), amint kinyílt az ajtó, látta, hogy ment felé a vádlott, kezében a késsel. További nyomozati kihallgatása alkalmával (2019. március 28., nyom. iratok 97 - 102. oldal) is megismételte, hogy az ajtóba többször belerúgott, aminek a lapja beszakadt. Továbbra is azt állította, hogy az ajtó ennek hatására nem nyílt ki, azt a zár biztosan fogta, azt a vádlott nyitotta ki, majd egy késsel megszúrta őt. A tárgyaláson (31. sz. jkv. 2. oldal 1. bekezdés) is elmondta, hogy a zárt ajtóba belelökött, a rúgásától azon egy horpadás, repedés keletkezett. A rúgás utáni eseményekről arra emlékezett, hogy valaki belülről kinyitotta az ajtót, a vádlott pedig a kezében lévő késsel megszúrta őt. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a sértett első nyomozati kihallgatásakor a szobaajtó rugdosásáról, annak beszakításáról nem beszélt, 2018. december 22-én - közvetlenül az események után - úgy adta elő a történeteket, hogy szóváltásba került a vádlottal, aki erre felpattant, bement kártyával egy közeli szobába, és rögtön azután egy késsel a kezében ment ki, majd egyből neki támadt, ami elől ő elugrott, de aztán újra felé szúrt, és ekkor érezte, hogy vér ömlik a mellkasa jobb oldalából (nyom. iratok 86. oldal első öt sora). Ezen vallomását azonban a rendelkezésre álló további bizonyítékok, de saját későbbi vallomásai is cáfolják.
- [21] A vádlott és a sértett vallomásai egyértelműen alátámasztották, hogy a sértett rúgásaitól a vádlott szobájának az ajtaja megsérült, annak farostlemez lapja beszakadt, így ezt a tényt az elsőfokú bíróság megalapozottan állapította meg a tényállásában - szemben Tanú1 és Tanú2 tanúk azon vallomásával, hogy az ajtó Tanú3 rúgásai következtében nem sérült meg - továbbá vallomásukat megerősítették a fényképfelvételek, valamint a helyszínelés jegyzőkönyve és az ajtóról rögzített lábnyom töredék vizsgálatáról készült nyomozás szakértői vélemény is.
- [22] Ugyancsak a tanúk vallomásának egyenként és összességükben való értékelése alapján állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy az ajtó a rúgások következtében nyílt ki a zár megsérülése nélkül.
- [23] A tényállás ezen részének megállapításakor a vádlott és a sértett vallomásain túl Tanú2, Tanú4 és Tanú1 vallomásai az alábbiak szerint vehető figyelembe.
- [24] Tanú1 ezt a pillanatot nem látta, mert a szűrés pillanatában a ház előtt dohányzott (nyom. iratok 133. oldal), az eseményekről csak elmondásokból - főként Tanú3tól - szerzett tudomást, míg Tanú4 abban a pillanatban nyitotta ki a szobája ajtaját, és nézett ki a folyosóra, amikor a vádlott a sértettet sérülést okozva megszúrta (nyom. iratok 199. oldal) a szűrés pillanatában nem látott Tanú3

közelében senkit, Tanú2 valószínűleg a konyhában lehetett (31. jkv. 6. oldal). Tanú2 tanú a tárgyaláson arról számolt be, hogy az ajtó nem közvetlenül a rúgások után nyílt ki, hanem annak kinyílásáig eltelt fél perc - egy perc az utolsó rúgást követően (31. tárgyalási jkv. 5. oldal), ő már úgy gondolta, hogy vége az egésznek, és mennek kocsmázni, amikor a vádlott kilépett egy késsel a kezében és mellkason szúrta a sértettet. Ekkor 1,5 - 2 méterre állhatott a sértettől. A helyszíneléskor készült fényképfelvételek megtekintése után (1062., 1063. sz. jpg. fájl megtekintése után) pontosította, hogy ennél távolabb, a konyharészen, a hűtőszekrények közelében állt a szúrás pillanatában (31. jkv. 8. oldal). Tanú3 sértett a tárgyaláson úgy nyilatkozott, hogy a vádlott ajtaja előtt egyedül volt, a közvetlen környezetében nem volt senki, de nem kizárt, hogy a folyosón hátrébb állt valaki (31. sz. jkv. 2. oldal). Nem tudott határozottan választ adni arra vonatkozóan, hogy az utolsó rúgását követően közvetlenül nyílt-e ki az ajtó, vagy abbahagyta az ajtó rugdosását, állt ott, majd kinyílt az ajtó (31. tárgyalási jkv. 2. oldal). A vallomások összevetéséből helytállóan következtetett a törvényszék arra, hogy a folyosón a sértett közvetlen közelében nem állt senki az ajtó kinyílása pillanatában, Tanú4 és Tanú2 is távolabb tartózkodott, ezért a tényállást e részében elsődlegesen a vádlott és a sértett vallomását alapulvéve kellett meghatározni, melynek során ugyancsak jelentősége volt az észlelt szúrások számáról és helyszínéről tett tanúvallomásoknak is.

[25] A sértett felé leadott szúrások számával kapcsolatosan az épületben tartózkodó tanúk - Tanú2 és Tanú4 - csak egyetlen szúrásról számoltak be vallomásukban, mindketten csak azt a szúrást látták, amely a sértettet elérte, és sérüléseit okozta. A vádlott - a főügyési átiratban foglaltakkal szemben, miszerint csak egy lendületből leadott szúrásról beszélt - első kihallgatása alkalmával is azt mondta, hogy nem tudja pontosan hányszor szúrt, de talán kétszer (nyom. vall. 863. oldal utolsó bekezdés). Ugyancsak két szúrásról beszélt Tanú3 sértett is a tárgyaláson (31. jkv. 2. oldal), valamint azt megelőzően a nyomozati szakban tett vallomásaiban is.

[26] Az elkövetés helyére vonatkozóan Tanú3 sértett tagadta, hogy a sértett szobájába belépett volna, a sérülést is a folyosón, a vádlott szobája előtt szenvedte el. 2019. február 7-i vallomásában úgy nyilatkozott, hogy közvetlenül az ajtó előtt állt, a tokjától kb. 1 méteren belül (nyom. iratok 93. oldal), amint meglátta a vádlottat a késsel, azonnal hátralépett. Az első szúrás nem találta el, azonban a második szúrás körülményeire már nem emlékezett. Későbbi vallomásában megerősítette, hogy Vádlott szobájába nem lépett be, a vádlott viszont kilépett az ajtón és a folyosón szúrta meg őt (nyom. 100. oldal). Tárgyaláson azt is elmondta, hogy amikor hátrafelé lépett a szúrás elől, valamiben megbotlott - lehet, hogy a saját lábaiban (31. jkv. 3. oldal). A vádlott ezzel szemben azzal védekezett, hogy a sértett belépett a szobájába, és csak ezt követően szúrt a sértett felé, a kés elérte a sértettet, neki sérülést okozott.

[27] A szúrás pillanatában a közelben lévő tanúk - Tanú2 és Tanú4 - egy szúrást láttak, és az a folyosón történt. Tanú2 a folyosó konyharészéről a hűtőszekrények mellől észlelte a cselekményt, míg Tanú4 a szobájából kilépve azt látta, hogy Tanú3 a vádlott ajtajához egészen közel állt, és a szobából kinyúlva Vádlott egy késsel megszúrta őt (nyom. iratok 199. oldal).

[28] A vádlott és a sértett szúrások száma tekintetében egyező vallomása alapján - melyet a már ismertetett körülmények miatt nem gyengített Tanú4 és Tanú2 azon állítása sem, hogy csak egy szúrást láttak - helytállóan rögzítette az elsőfokú bíróság tényállásában, hogy két szúrást adott le a vádlott a sértett felé, és a második szúrás volt az, amely Tanú3t megsebesítette.

[29] Tanú1 tárgyaláson is megerősítette, hogy a rendőrök kiérkezése után odament Vádlott szobájához, rá akarta törni az ajtót, ennek érdekében rugdosta a bezárt ajtót. A rugdosással, lökéssel sikerült azt kinyitnia (31. tárg. jkv. 3. oldal 6. bekezdés utolsó két sora). Nem emlékezett rá pontosan, de úgy vélte, hogy kitörte a zárat. Vádlott ekkor már nem tartózkodott az épületben.

[30] A tanú vallomásával szemben azonban a helyszínelésről készült jegyzőkönyv nem rögzítette, hogy a zárszerkezet - a borítólemez hiányán kívül - sérült lett volna (nyomozati iratok 63. oldal), ezt a helyszínelésről készült fényképfelvételek sem támasztották alá, miután azokon - az elsőfokú bíróság hivatkozásával egyezően - ép zárszerkezet látható. Mindebből következően a zárt ajtó zárszerkezet

sérülése hiányában történt kinyílásának lehetőségére vonatkozó terhelti előadás nem cáfolható, sőt ezúton alátámasztható.

- [31] Az ismertetett vallomásokat, és a rendelkezésre álló, az elsőfokú ítéletben megjelölt bizonyítékokat mérlegelve tehát megalapozottan állapította meg az elsőfokú bíróság tényállásában, hogy a rúgások következtében a farostlemez ajtó betört, majd a zár megsérülése nélkül kinyílt, különös tekintettel arra, hogy a zárszerkezet még a második - Tanú1 által állított - és a sértetthez képest vélhetően kisebb erő kifejtéssel járó (sérülést nem okozó) erőszakos benyomást követően is sértetlen maradt.
- [32] Nem zárja ki a vádlott védekezését Tanú2 azon vallomása sem, hogy az ajtó a sértett utolsó rúgását követően nem azonnal, hanem rövid idő - fél perc - egy perc - elteltével nyílt ki, miután a tanú 1,5 - 2 méternél távolabbról látta az eseményeket, valamint ő is - mint ahogyan Tanú4 is - csak egyetlen szúrást látott, holott a vádlott és a sértett egyezően két szúrásról beszélt.
- [33] Az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének is a szükséges mértékben eleget tett, számba vette a rendelkezésre álló bizonyítékokat, azokat az iratoknak megfelelően ismertette. A vádlott és a tanúk tárgyaláson és nyomozás során tett vallomásait egyenként, és összefüggéseikben is értékelte. Nyomon követhető és ellenőrizhető módon megindokolta, hogy a megállapított tényeket mi alapján találta bizonyítottnak. Az ügyészi érveléssel szemben az ítélet 5. oldalán számot adott arról is, hogy miért látta elfogadhatónak a vádlottnak az ajtó rugdosásával, illetve az ajtónak az erőszak hatására történő kinyílásával kapcsolatos előadását, az indokolás e tekintetben is a perrendi szabályoknak megfelelő. Helytállóan állapította meg a törvényszék, hogy a vádlott védekezése e körben nem volt cáfolható. A tényállás további részeit tekintve - az este folyamán kialakult szóváltás a vádlott és a sértett között, a sértett durva kijelentései a vádlott nemi identitása kapcsán, dulakodás a konyharészen, melynek során Tanú3 sörös dobozokat és széket dobott a vádlott felé - a vádlott vallomásának lényeges részeit alátámasztották a tanúk vallomásai és az egyéb bizonyítékok is:
- Tanú1 a konyharészen lévő vitatkozást hallotta, amely egyre hevesebbé vált (nyom. iratok 123 - 127. o.)
 - Tanú2 vallomása megerősítette, hogy a vádlottal nemi identitása miatt veszekedett Tanú3 (nyom. iratok 151.155. o.); a vádlottat a sértettet sértegette, „faszimádónak” nevezte (157-161. o.)
 - Tanú5, Tanú6, Tanú7 az este cselekmény előtti történéseiről lényegében a vádlottal egyezően nyilatkoztak
 - a vádlott leszakadt óráját a konyharészen találták meg
 - a konyharészen lévő dulakodás nyomait rögzítő fényképfelvételek szintén alátámasztották a vádlotti vallomást
 - a sértett maga is elismerte, hogy a vádlottat beszélgetés közben „oltogatta”, sértő megjegyzéseket tett rá Tanú4 szobájában (nyom. iratok 87-95. oldal).
- [34] Mindezek alapján tehát megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság mérlegelő tevékenysége nem állt ellentétben a logika szabályaival, teljeskörű volt, megalapozatlanságot nem eredményezett, az elsőfokú bíróság ténybeli következtetései a bizonyítékok alapján okszerűek. A bizonyítékok mérlegelése nemcsak formailag volt szabályos, hanem annak helyességével szemben tartalmilag sem támasztható alapos kétség. Az is megállapítható továbbá, hogy a vádlott vallomását nemcsak az ajtó kinyílásával kapcsolatosan fogadta el, hanem mindazon részében, amelyet további bizonyítékok is alátámasztottak.
- [35] Mindebből az is következik, hogy a felülmérlegelési tilalom értelmében, megalapozott elsőfokú tényállás és az indokolási kötelezettség teljesítése esetén nincs lehetőség a bizonyítékok eltérő értékelésére.
- [36] A Kúria az EBH2019. B. 9. számú döntésében kifejtette alapján a bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma annyit jelent, hogy a fellebbviteli bíróság nem dönthet másként egy bizonyíték hitelességéről, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság tette. Így nem mondhatja például azt egy, az elsőfokú bíróság által elfogadott tanúvallomásra, hogy azt nem fogadja el, és az annak

alapján megállapított tényeket mellőzi a tényállásból, illetve nem egészítheti ki vagy módosíthatja az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást egy általa el nem fogadott tanúvallomás, vagy vallomásrész alapján. A másodfokú bíróságnak tehát az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékokat kell alapul vennie; attól - megalapozott tényállás esetén - akkor sem térhet el, ha saját meggyőződése esetlegesen eltérő. A tényállás módosítása (ideértve: az eltérő tényállás megállapítását is) csak az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyítékok alapján történhet ([53] - [55] pontok). A Kúria iránymutatása, valamint a fentiekben kifejtettek alapján a másodfokú bíróság álláspontja szerint a felülmérlegelés tilalmának megszegését eredményezné, ha a vádlotti védekezés elvetésével az ügyészi indítványban foglaltak szerint módosítaná a tényállást, erre tekintettel az ügyész erre vonatkozó indítványa nem foghatott helyt.

- [37] Az irányadó tényállás alapján az elsőfokú bíróság okszerűen vont következtetést a jogos védelmi helyzetre is.
- [38] E kérdésben az adott ügy történéseinek egész folyamatát, összességét figyelembe véve, a cselekménysor összefüggő vizsgálata alapján, az adott tényeket a megtámadott szempontjából szem előtt tartva kell állást foglalni. A Kúria jogos védelem kérdéseit tárgyaló 4/2013. számú Büntető jogegységi határozata szerint a támadás olyan tevékenység, amely megvalósítja valamely bűncselekmény (szabálysértés) törvényi tényállásának ismérveit. A támadás objektív ismérve annak jogtalansága. A támadásnak „intézettnek” vagy „közvetlenül fenyegetőnek” kell lennie. Intézett a támadás akkor, ha az elkövető valamely, a Különös Részben büntetni rendelt bűncselekmény (szabálysértés) törvényi tényállásának megvalósítását megkezdte. Közvetlenül fenyegető a támadás akkor, ha a támadás megkezdésétől azonnal vagy igen rövid időn belül reálisan tartani lehet. A jogos védelmi helyzet mindaddig fennáll, ameddig a megtámadott okkal tarthat a támadás megkezdésétől vagy annak folytatásától. Amennyiben a jogtalan támadás ténye megállapítható, úgy az elhárítás szükségessége nem vitatható.
- [39] Az este folyamán a vádlott és a sértett között kialakult konfliktushelyzet miatt - amelynek a vádlott olyan módon akart véget vetni, hogy a mágneszárral ellátott szobájába ment, ezáltal kivonta magát a lehetséges további konfliktusból - alappal tarthatott attól, hogy az ajtaját rugdosó, őt szidalmazó sértett bántalmazni kívánja. Erre vont következtetést az eseményeket látva Tanú2 is, aki szerint tanú3 meg akarta ütni vádlottat, utána meg biztos összeverekednek (nyom. iratok 157-161. oldal). A sértett maga is elmondta, hogy ittas volt, meg düh is volt benne, amikor az ajtót elkezdte rugdosni (97 - 101. oldal).
- [40] A vádlott tehát a vele szemben korábban is ellenségesen fellépő, őt a szobájáig követő, annak ajtaját nagy erővel rugdosó, az ajtó borítását is beszakító és eközben őt szidalmazó sértett részéről a személye ellen intézett jogtalan támadás azonnali vagy igen rövid időn belül történő megkezdésétől - az ajtó komoly ellenállásra képtelen voltára is figyelemmel - alappal tarthatott. A jogos védelmi helyzet megállapításához szükséges, a személy ellen intézett jogtalan támadással közvetlenül fenyegető helyzet, ebből következően a védekezés szükségessége tehát aggálytalanul megállapítható, azt a 4/2013. Büntető jogegységi határozatban rögzített korlátok sem zárták ki. A szűrés a sértettet gyakorlatilag az ajtóban és a mellkasán szemből érte, így a jogos védelmi helyzet esetleges időbeli túllépésének lehetősége fel sem merül.
- [41] Ha pedig van személy ellen intézett jogtalan támadás vagy azzal közvetlenül fenyegető helyzet, a védekezésnek nem kell kimértnak lenni, ezáltal egyenlítődik ki (ténylegesen) a támadó támadáskori helyzeti előnye. Amíg ugyanis a védelemnek arányosnak kellett lennie, addig a támadó helyzeti előnye (ami a támadás helyének, idejének, körülményeinek az általa való megválasztásában rejlik) valójában mindvégig fennmaradt a megtámadott kárára. A jelenleg hatályos szabályozással azonban átkerült a kockázat a védekezőről a támadóra, alapvetően abból a megfontolásból, hogy a támadás elé állítson a büntetőjog akadályt, és ne pedig a támadás-védekezés összemérését végezze el (EBH2017. B.10.).

- [42] Helytállóan hivatkozott arra az elsőfokú bíróság, hogy a zárt ajtó mögött lévő, szobájába szorított vádlott nem tudhatta pontosan hányan vannak az ajtaja előtt. A jelenlévők ismerték egymást, kollégák voltak, a sértett nála jóval fiatalabb, megfelelő fizikumú fiatal férfi, míg ő egyedül volt, ekként az eszközhasználat, a védekezés módjának megválasztása, és a védekezés során tanúsított magatartása sem kifogásolható, az a jogtalan támadás elhárításához szükséges volt, a sértettet elérő szűrást - a jogtalan támadás elhárítását - követően a védekezéssel azonnal felhagyott.
- [43] A sértett magatartása fentiek alapján olyan jogtalan támadás volt, amit a vádlott jogszerűen hárított el fizikai erő alkalmazásával. Azt, hogy a vádlott jogos védelmi helyzetben cselekedett, nem zárna ki az a körülmény sem, ha a vádlott szobájának ajtaja nem a sértett erőszakos magatartásának következtében nyílt volna ki, hanem azt a vádlott nyitotta volna ki, miután a rendelkezésre álló bizonyítékok szerint a sértett bizonyosan legalább közvetlenül a vádlott ajtajában volt, onnan nem távolodott el, így a vádlott vélekedhetett akként, hogy a sértett a támadással nem hagyott fel. A jogos védelmi helyzet - figyelemmel a jogegységi határozatban foglaltakra - pedig mindaddig fennáll, ameddig a megtámadott okkal tarthat a támadás megkezdésétől vagy annak folytatásától. Ugyancsak közömbös erre tekintettel az is, hogy a sértett belépett-e a vádlott szobájába, vagy mindkét szűrés pillanatában közvetlenül az ajtó előtt állt. Fentiekre figyelemmel az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a vádlott bűncselekmény törvényi tényállását kimerítő cselekménye a Btk. 22. § (1) bekezdése értelmében nem büntetendő, ennek alapján törvényesen mentette fel a vádlottat a Btk. 160. § (1) bekezdésében meghatározott emberölés büntettének kísérlete miatt emelt vád alól a Be. 566. § (1) bekezdés d) pontja alapján. Az alakuló joggyakorlat ellenére itt utal az ítélőtábla arra is, hogy az éjjeli elkövetés és a személy elleni jogtalan támadás ténye a szituációs jogos védelem fennállását is felvetheti. (Btk. 22.§ (2) bek. EH 2017.B.20. és IH.2018.4).
- [44] A fenti indokok alapján az ügyésznek a bűnösség megállapítására, büntetés kiszabására irányuló fellebbezése nem vezetett eredményre.
- [45] Az elsőfokú bíróság ítélete az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező kérdésekben azonban pontosításra szorul.
- [46] A Btk. 72. § (1) bekezdés a) pontja értelmében el kell kobozni azt a dolgot, amelyet a bűncselekmény elkövetéséhez eszközül használtak. A (4) bekezdés szerint az elkobzást akkor is el kell rendelni, ha az elkövető gyermekkor, kóros elmeállapot vagy törvényben meghatározott büntethetőséget megszüntető ok miatt nem büntethető. A vádlottat a bíróság azonban büntethetőséget kizáró ok - a Btk. 22. § (1) bekezdésében meghatározott jogos védelem - miatt mentette fel a bűncselekmény vádja alól, így a tőle lefoglalt eszköz - a kés - nem tekinthető bűncselekmény eszközének, elkobzására nincs törvényi lehetőség. (BH.1994.231) Ezért a másodfokú bíróság e körben az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a Be. 320. § (1) bekezdés a) pontjára tekintette a 321. § (1) bekezdése alapján a lefoglalás megszüntetése mellett a vádlottnak kiadni rendelte.
- [47] Az elsőfokú ítélet az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező további kérdésekben - így a bűnügyi költség megfizetésére kötelezés vonatkozásában - törvényes, azonban annak összege vonatkozásában számítási hibát tartalmazott, ezért az ítélőtábla - a Be. 453. § (6) bekezdése alapján - javította az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség összegét.
- [48] A másodfokú bíróság a Be. 561. § (2) bekezdés a) pontja alapján feltüntette a vádlott által az eljárás során letartóztatásban töltött idő utolsó napját, valamint a Be 561. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésnek megfelelően az ítélet bevezető részéből mellőzte az előkészítő ülés határnapját.
- [49] Fenti indokokra figyelemmel az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét Be. 606. § (1) bekezdés alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, míg egyéb rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdés alapján helybenhagyta.

- [50] Az elsőfokú bíróság tájékoztatta vádlottat az alaptalanul alkalmazott szabadságkorlátozásért járó kártalanítás lehetőségéről, azonban a tájékoztatás kiegészítésre és pontosításra szorult, ezért az ítélőtábla a Be. 845. § (2) bekezdés a) pont, a Be. 848. § és a Be. 849. § (1) bekezdés alapján azt pontosította, illetve kiegészítette.
- [51] A másodfokú eljárásban kirendelt védő díj címén felmerült büntügyi költséget a Be. 575. § (1) bekezdés alapján az állam viseli, a Fővárosi Ítélőtábla a Be. 613. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a másodfokú eljárásban felmerült büntügyi költségről.
- [52] A Fővárosi Ítélőtábla ítélete elleni fellebbezést a Be. 615. § (1) és (2) bekezdés zárja ki.

Budapest, 2021. január 13.

. Szalai Géza s.k. a tanács
elnöke

Nagyné dr. Drahos Ibolya s.k.
előadó bíró

Dr. Sárecz Szabina Martina s.k.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 2020. május 29. napján kihirdetett 31.B.1504/2019/31. számú ítélete a Fővárosi Ítélőtábla mint másodfokú bíróság 3.Bf.140/2020/11 . számú ítéletével 2021. január 13. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2021. január 13.

. Szalai Géza s. k. a tanács elnöke